

СТАНОВИЩЕ

относно конкурса за „професор” по научната специалност Селекция и семепроизводство на културните растения (растителни биотехнологии), обявен в ДВ бр. 7 от 25.01. 2022 год. с кандидат доц. д-р Светла Димитрова Янчева,

от Проф. д-р Николай Димитров Панайотов, Аграрен университет-Пловдив, научна специалност Зеленчукопроизводството, определен съгласно Заповед № РД-16-368/28.03.2022 год. на Ректора на Аграрен университет – Пловдив за председател на научното жури

1. Кратко представяне на кандидата.

Доц. д-р Светла Янчева е родена на 15. 06. 1962 г. Завършила е специалност Агрономство-полеводство в Аграрен университет-Пловдив (ВСИ) през 1989 г. От 1997 г. след защита на докторска дисертация на тема „Ин витро регенерация и генетична трансформация в селекцията на сливата (*Prunus domestica* L.)” е „доктор”. От 1996 г. последователно е била аграном, научен сътрудник II и I степен в Лаборатория по Растителни биотехнологии при катедра „Генетика и селекция” при Аграрен Университет, а от 2006 г. е главен асистент в същата катедра. От 2008 г. е доцент. До 2016 г. е ръководител на Лаборатория Растителни биотехнологии. Последователно е заемала административните длъжности Председател на Общото събрание, Зам. Ректор по Международна дейност и връзки с обществеността и бизнеса на АУ-Пловдив, а в периода от 03.02.2017 до 12.05.2017 е била Зам. Министър в Министерството на земеделието и горите. Основната ѝ преподавателска и научна дейност е свързана с проучвания в областта на растителните биотехнологии, растителни клетъчни и тъканни култури, биотехнологични методи в селекцията на растенията, както и с растителни генетични ресурси.

2. Общо описание на научната продукция.

Общата научна продукция на доц. д-р Светла Янчева, за целия ѝ творчески път е обобщена в 91 научни труда. Тя покрива напълно минималните национални изисквания за академичната длъжност „професор”, като за участието си в конкурса е представила общо 39 научни труда, групирани по следния начин:

Научни-публикации по научното направление и номенклатурната специалност – 39 броя, от тях:

- Публикации с импакт фактор – 10 броя
- Публикации в рецензирани и реферирани научни списания – 25 броя;
- Публикации в сборници от конференции – 5 броя;

Личното участие на доц. д-р Св. Янчева в посочените 39 труда се илюстрира с факта, че няма самостоятелни публикации, в 13 е първи, в 8 е втори, в 8 е трети, а в останалите 10 - е четвърти и следващ автор, което е доказателство и за успешната ѝ работа в екип.

- ❖ Учебници – 1 брой (в електронен формат, публикуван в платформата за дистанционно обучение).
- ❖ Учебни ръководства – 2 броя.

За изготвяне на становището подлежат на анализ всичките 39 броя.

Поради съавторство - научна статия № 36 не я рецензирам.

3. Преподавателска дейност.

Преподавателският стаж на доц. д-р Св. Янчева е почти 24 години. Дейността ѝ като преподавател е значителна. Извеждала е учебни занятия със студенти ОКС „бакалавър“ в редовна и задочна форма на обучение от почти всички специалности в Аграрен университет-Пловдив, В ОКС „магистър“ е провеждала лекции и упражнения в следните курсове по: „Растителни биотехнологии“, „Лозарство с основи на винарството“, „Селекция и семепроизводство“, „Агробизнес“, „Растителна защита“ и „Plant Medicine“. Освен това е водила и учебни занятия на английски език в 12 курса със студенти по Европейска програма ЕРАЗЪМ+. Доц. Янчева е провеждала лекции и в чуждестранни университети в Германия, Казахстан, Ливан, Китай, Гърция.

Учебна заетост на кандидатката.

През всичките години е изпълнявала, изисквания се норматив за преподавателска натовареност от изведени лекции и упражнения. Преподавателската ѝ дейност се допълва с научното ръководство на 17 успешно защитили дипломанти, трима специализанти и на пет докторанти, от които трима успешно защитили.

Публикувани учебни материали.

Публикувала е две учебни ръководства, а също и един учебник за системата за дистанционно обучение в електронна форма по дисциплината „Растителни биотехнологии“.

Разработени учебни програми.

Разработила е 20 учебните програми по голям брой дисциплини: Растителни биотехнологии, Растителни клетъчни и тъканни култури, Биотехнологични методи в селекцията на растенията, Растителни генетични ресурси, Plant Biotechnology, Plant Cell Tissue and Organ cultures, Plant Genetic Resources и други. Всички учебни програми са разработени съгласно изискванията, в необходимата пълнота, съобразно хорариума и са адаптирани за различните курсове и специалности в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“. Автор е и на 5 учебни програми на английски език за обучение на студенти по ЕРАЗЪМ+

4. Научноизследователска дейност.

Основните направления на научната дейност на доц. Янчева са свързани с разработването и оптимизирането на някои биотехнологични методи, свързани с микроразмножаване, регенерационни системи, соматичен ембриогенезис и органогенезис, калусни и клетъчни култури, както и подпопомогната селекция, чрез молекулярни маркери. Тези проучвания са проведени при значителен брой култури, принадлежащи към различни растениевъдни направления—слива, ябълка, малина, фуражен грах, пауловния, пипер, домати и др.

В резултат от осъществените изследвания тя разработва протоколи за микроразмножаване, както и за индукция на клетъчни и протопластни култури. Същевременно посочва молекулярни маркери за алтернативен подход в селекцията. Посредством ISSR маркери разкрива възможността за разграничаване на профилите на различни видове и идентификация на сортове.

Приемам изцяло посочените научно-теоретични, оригинални и научно-приложни приноси, които напълно предствят научната ѝ дейност и отговарят на получените и изложените в публикациите резултати. Доц. Янчева е и съавтор на един сорт пипер.

Области на публикуване.

Публикациите на резултатите от научните изследвания на доц. д-р Св. Янчева са основно свързани с направление Растениевъдство и по специално в насока микроразмножаване с оглед подпомагане на селекционни процес, идентификация на генотипи, разработване на протокли за микроразмножаване, както и във връзка със състоянието и развитието на определени растениевъдни отрасли. Голяма част от научните ѝ трудове са публикувани в световно известни списания със висок индекс и реферирани в световно известни бази данни.

Цитиране и реферирание на научната продукция.

Значимостта на нейните научни изследвания се потвърждава и от големия брой установени цитирания -29 публикации, цитирани 167 пъти, както и с високия *h*-индекс=7. Трябва да се отбележи, че една от статиите ѝ е цитирана 24 пъти в научни трудове, посочени в базата данни Scopus.

Участие в научни проекти.

Всички тези научни изследвания и посочените постижения са резултат от активното участие на доц. Янчева в 12 международни проекти, като ръководител или като член на научните колективи.

5. Забележки и препоръки.

Нямам сериозни забележки по отношение на преподавателската и научна дейност на доц. Янчева. Бих препоръчал да продължи да публикува в световно известни научни издания, както и да обобщи натрупания голям научен опит в специализирана книга или монографичен труд. Също така считам за удачно да задълбочи образователната си дейност, чрез организиране и разработване и нови курсове и учебни дисциплини, както за Аграрен университет-Пловдив, така и за външни участници, като например в системата за допълнително обучение.

6. Заключение.

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидатката считам, че доц. д-р Светла Димитрова Янчева отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение за което ми дават основание нейната значителна преподавателска дейност, широкомащабната ѝ научна и изследователска работа в съвременна и с голямо значение област, както и значимите и с висока стойност публикации и големия брой цитирания.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната ѝ дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по Лозаро-градинарство при Аграрен университет – Пловдив да избере доц. д-р Светла Димитрова Янчева за „професор” по научната специалност Селекция и семепроизводство на културните растения (растителни биотехнологии).

Дата: 10. V. 2022 г.
Гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:.....

(Проф. д-р Николай Панайотов)